

Leden van de gemeenteraad van Putten

Behandelend ambtenaar	M.T. Kevelam - de Vries	Zaaknummer: 1675437
Doorkiesnummer	+31341359603	Documentnummer: 1675439
Afdeling	Samenleving Team Beleid en Advies	
Onderwerp	Raadsinformatiebrief betreft Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen	Verzonden: 14 februari 2024

Geachte leden van de raad,

Putten, 13 februari 2024

De Eerste Kamer heeft dinsdag 23 januari 2024 ingestemd met de [Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen](#), ook wel bekend als de Spreidingswet. In deze Raadsinformatiebrief willen wij u informeren over de huidige bekende consequenties die deze wet voor Putten heeft. De brief heeft een zakelijk karakter, het gaat over de opgave die voor ons ligt. Tegelijk is het goed om niet te vergeten dat achter elke opvangplek een menselijk verhaal zit.

Context

Het lukt op dit moment niet om voldoende opvangplaatsen te realiseren voor asielzoekers die daar recht op hebben. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is afhankelijk van de medewerking van gemeenten om voldoende opvangplaatsen mogelijk te maken. Door gemeenten een wettelijke taak te geven bij de opvang van asielzoekers verandert deze situatie. Door het aanhouden van een zogeheten 'vaste voorraad' (locaties die voor vijf jaar of langer beschikbaar zijn) kunnen schommelingen in instroom en bezetting in de toekomst beter worden opgevangen. Daarnaast wil het kabinet met deze wet een evenwichtiger verdeling van asielzoekers over Nederland realiseren. De inzet van noodopvang en crisisnoodopvang wordt daarmee zoveel mogelijk voorkomen.

Werkwijze binnen de Spreidingswet

Uiterlijk 1 februari 2024 maakt de minister van Justitie en Veiligheid de capaciteitsraming voor de eerste cyclus van twee jaar bekend. Daaruit volgt de opvangopgave per provincie en de indicatieve verdeling per gemeente. De verdeling van opvangplaatsen gebeurt op basis van het aantal inwoners en de SES-WOA van een gemeente.

Op 31 januari werd de wet en bijbehorende lagere wet- en regelgeving gepubliceerd. Daarin wordt onder meer ingegaan op de specifieke uitkering voor gemeenten en eventuele exploitatie van opvanglocaties door de gemeente.

Voor 1 november 2024 dient de Commissaris van de Koning de provinciale plannen in bij de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Hebben de gemeentes een sluitende verdeling, dan legt de staatssecretaris dit uiterlijk op 31 december 2024 vast in het verdeelbesluit. Gemeenten hebben vervolgens 6 maanden de tijd om alle plekken die zijn aangedragen te realiseren. Alleen wanneer het de gemeenten niet lukt om gezamenlijk de hele provinciale opgave in te vullen, kan de staatssecretaris zelf gemeenten aanwijzen om asielzoekers op te gaan vangen. Dit is het dwangmiddel in deze wet.

Na 2 jaar start de cyclus opnieuw.

Samenwerking in de provincie

Gemeenten bespreken aan de provinciale regietafels (PRT's) hoe zij gezamenlijk de opgave gaan invullen. Zij beslissen hier onderling welke gemeenten opvang gaan leveren en met hoeveel plekken. In sommige provincies zoals in Gelderland zijn er ook (sub)regionale regietafels ingericht. Aan de RRT wordt voornamelijk gekeken naar de regionale taakstelling en de rol die de gemeenten daarin oppakken. In onze regio bestaat de RRT uit bestuurders van de gemeenten Putten, Ermelo, Harderwijk, Zeewolde, Nunspeet, Elburg, Oldebroek en Hattem. De voorzitters van deze subregionale tafels nemen namens de colleges van B&W van de gemeenten in hun subregio deel aan de PRT. Hierdoor blijft de omvang van de PRT beperkt en zijn alle colleges van B&W toch vertegenwoordigd.

Opvangopgaven

In de capaciteitsraming die op 31 januari 2024 werd gepubliceerd is het aantal benodigde opvangplaatsen voor asielzoekers opgenomen. Dit bedraagt een totaal aantal van 96.000 opvangplaatsen. De provincie dient 11.704 opvangplaatsen aan te bieden. Voor Putten betekent dit het volgende:

Jaartal	Asielzoekers	Statushouders (1 ^e helft) (incl. AMV)	Oekraïense ontheemden	AMV (statushouders)
2024	88	26 (+4 2 ^e helft 2023)	149	6
2025	152 (waarvan 13 AMV)			
Huidig geplaatst	0	4	133	0

Uitruilen

De spreidingswet gaat specifiek over opvang van asielzoekers. Omdat er een grote opgave rondom vestiging asielzoekers, statushouders en ontheemden is, is uitruil mogelijk. Landelijk wordt gewerkt aan een handreiking voor het "uitruilen" van opvang en huisvesting en de mogelijke effecten daarvan op voorzieningen als onderwijs en zorg.

Bij de regionale en provinciale regietafels kan bekeken worden wie welke opgave op zich neemt. Zo heeft Harderwijk in onze regio een grote rol in de opvang van asielzoekers. En heeft Putten zeer recent een extra vleugel bij de gemeentelijke opvang toegevoegd. Daardoor worden er nu meer dan 130 Oekraïense ontheemden opgevangen.

Er zit één nadeel aan deze uitruilmogelijkheid. Wanneer er in de provincie onvoldoende opvangplaatsen voor asielzoekers worden geboden, kan de minister een aanwijfsbesluit formuleren. Er wordt dan in eerste instantie gekeken naar de gemeenten waar nog geen opvangplaatsen voor asielzoekers zijn gecreëerd. Uitrust maakt dus niet dat een gemeente geen asielzoekers hoeft op te vangen.

Opvang Oekraïense ontheemden

Behalve asielzoekers vangen de gemeenten ook Oekraïense ontheemden en statushouders op. De opvang van Oekraïense ontheemden valt per maart 2022 onder de noodwet waarin gemeenten (burgemeesters) de opvang op zich moesten nemen. De regeling tijdelijke bescherming Oekraïne loopt tot maart 2025. Er wordt op rijksniveau gewerkt aan een lange termijn visie voor de opvang van Oekraïense ontheemden, waarbij ook rekening gehouden wordt dat er een (grote) groep is die in Nederland wil blijven. Realistisch is om uit te gaan van een lange (overgangs-)periode waarin gemeenten aan de lat blijven staan voor huisvesting en ondersteuning.

Sinds enige tijd hebben gemeenten ook een taakstelling c.q. opgave rondom Oekraïense ontheemden. De opgave betreft alleen de gemeentelijke opvang. Particuliere opvang blijft buiten beschouwing. In Putten is de gemeentelijke opvang gevestigd in één van de hotels. In totaal zijn er 133 opvangplaatsen voor Oekraïense ontheemden. Daarvan zijn er 11 derdelanders, die uiterlijk 2 april 2024 de gemeentelijke opvang moeten verlaten.

Statushouders en minderjarige asielzoekers

Twee maal per jaar ontvangt iedere gemeente een taakstelling te vestigen statushouders. De taakstelling voor de eerste helft van 2024 is 26. Samen met Woningstichting Putten (WSP) worden de meeste statushouders gehuisvest. We nemen een kleine achterstand van het afgelopen jaar mee (4 nog te plaatsen statushouders). In 2023 hebben we samen met WSP gekozen om alleenreizende statushouders met nareizigers al wel in Putten te vestigen. De nareizigers tellen pas mee in de taakstelling op het moment dat zij in het BRP zijn opgenomen. Sinds 2024 heeft iedere gemeente ook een specifieke taakstelling rondom minderjarige statushouders.

Op dit ogenblik onderzoeken we samen met WSP de mogelijkheid om een Nidos huis, een huis voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen, te openen. Dit is een kleinschalige voorziening voor 4-6 jongeren tussen de 15-18 jaar. Voordeel van dit soort voorzieningen is dat Nidos de jongeren zelf begeleidt en ondersteunt richting volwassenheid.

Toekomst

We willen onze verantwoordelijkheid nemen voor het opvangen van mensen op een manier die past bij Putten. Daarbij nemen we de impact op onze inwoners en beleidsthema's als wonen, onderwijs, zorg en werk mee. Het draagvlak onder inwoners is de basis voor een goede opvang en integratie. Tegelijk werken we samen met onze regio gemeenten en in de provincie.

Communicatie

Het gehele proces van opvang vluchtelingen is complex en omvangrijk met veel actoren. Het gemeentebestuur staat voor zorgvuldige en transparante communicatie met u als gemeenteraad, inwoners van Putten en omgeving. Op de website www.putten.nl publiceren we binnenkort de informatie uit deze Raadsinformatiebrief. Nieuwe stappen zullen door ons college met uw gemeenteraad en betrokkenen worden gecommuniceerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Putten,

mr. F.E. Contant,
secretaris

H. A. Lamboij,
burgemeester